

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
GRAFIČKI FAKULTET

SECESIJA

Lucija Tomek
Zagreb, svibanj 2024.

Uvod	3
Razvoj secesije	4
Karakteristike secesije	5
Primjeri umjetnosti iz secesije	5
Gustav Klimt	6
Otto Wagner	6
Henri de Toulouse-Lautrec.....	7
Zaključak.....	8
Elektronički izvori	9

Uvod

Krajem 19. u Europi dolazi do druge industrijske revolucije te se pored toga rađaju i novi stilski pravci. Jedan od njih je arts and crafts u Velikoj Britaniji. On se suprotstavljao naglo rastućoj industrijalizacijom te nastojao spojiti obrt i umjetnost. Sličan stil tome razvio se u Francuskoj, Austriji i Njemačkoj te se proširio Europom pod raznim imenima ali su svi imali isti cilj, a to je uljepšati industrijsku proizvodnju. U Austriji se stil zvao Sezessionstil, u Njemačkoj Jugendstil, a u Francuskoj Art nouveau. Pokret obuhvaćao arhitekturu, slikarstvo, skulpturu, dizajn interijera te grafički dizajn zbog čega je postao jedan od najznačajnijih umjetničkih pokreta te je utjecao na kasnije stilove i suvremenu umjetnost. Pod utjecajem Beča secesija je stigla i u Hrvatsku gdje je ostavila trag u brojnim područjima umjetnosti.

Razvoj secesije

Secesija je umjetnički pokret koji se pojavio u 19. stoljeću kao reakcija na akademizam te se proširio Europom pod raznim imenima. Secesija je poznata i pod Francuskim imenom *art nouveau* što znači nova umjetnost. Veliki utjecaj je imala i u Beču gdje se zvala *secessionstil*.

U Beču se skupina umjetnika nezadovoljnih izlaganjem suvremene umjetnosti, koje bilo pod upravom Udruženja austrijskih umjetnika, odlučila odcijepiti i osnovati svoju novu organizaciju u kojoj će moći izlagati dekorativnu umjetnost. Tako je nastala Bečka secesija 1897. godine, a sljedeće godine su dobili izložbeni prostor čiji dizajn je osmislio Jozef Maria Olbrich koji je bio ujedno i član pokreta. Zgrada je simbol umjetničkog pokreta te je fizički utjelovila ideale secesije te je na ulazu u nju pisao njihov moto koji glasi: "Svakom dobu njegova umjetnost. Svakoj umjetnosti je sloboda." Također, iste godine počeli su izdavati svoj časopis *Ver Sacrum* što na latinskom znači *Sveto proljeće*. U njemu su se prikazivali mnogi radovi umjetnika secesije. Bečka secesija je utjecala na umjetnost svih zemalja Habsburške Monarhije.

Slika 1: Zgrada Bečke secesije

U Njemačkoj se taj pokret zvao *Jugendstil* što u prijevodu znači stil mladih. Na razvoj stila znatno su utjecali belgijski arhitekt Henry Van de Velde i njemački arhitekt Hermannom Muthesiusom formiranjem udruženja *Deutscher Werkbund* čiji je cilj bio poboljšanje industrijsko izrađenih proizvoda koncentrirajući se na dizajn samih proizvoda.

U Francuskoj je secesija pod imenom Art Nouveau svoj vrhunac doživjela 1900. godine kada se održala izložba u Parizu, a nakon toga sjedište zauzela u Nancyju zbog umjetnika Emilea Gallea koji je otvorio umjetničku školu s ciljem oživljavanja i proširenja umjetničke profesije.

Karakteristike secesije

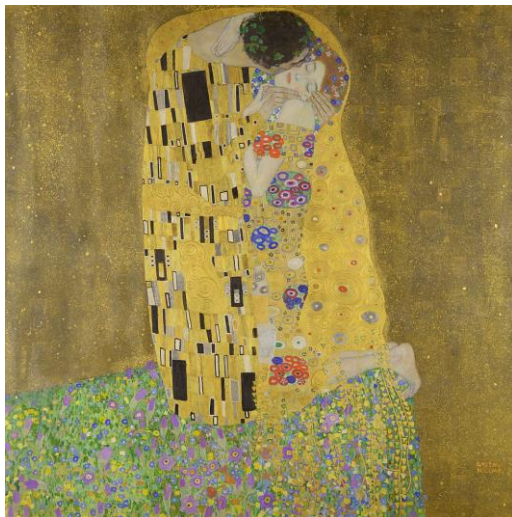
Umjetnički pokret secesija je djelovala u svim područjima umjetnosti odbacujući tradicionalne akademske umjetnosti, a uzdizala revolucionarne oblike, materijale i stilove. U slikarstvu, grafici, primijenjenoj umjetnosti i kiparstvu osnovne značajke su bile valovite i vijugave linije te organski oblici i prirodni motivi naglašavajući dekorativnost i asimetričnost. Suprotstavlja se strogoj simetriji klasične arhitekture, a u graditeljstvu se koriste nove metode i materijali poput betonsko-željezne konstrukcije koja omogućava nova prostorna rješenja. Također, umjetnici koriste staklo, željezo, keramiku i drvo na inovativne načine, a složenim uzorcima i stiliziranim motivima na fasadama zgrada, namještaju i predmetima svakodnevnog upotrebe unose umjetnost u svakodnevni život. Usprkos tome, secesija nije bila okrenuta samo estetskoj funkciji umjetnosti nego se bori za pravo na slobodu umjetničkog stvaralaštva te naglašava individualnost i kreativnost umjetnosti.

Primjeri umjetnosti iz secesije

Zbog toga što je secesija djelovala u većini područja umjetnosti te se proširila diljem Europe postoje mnoga različita poznata i značajna umjetnička djela. Kada se priča o secesiji neophodno je spomenuti najznačajnije umjetnike poput Gustava Klimta, Hectora Guimarda, Émilea Galléa, Henrija de Toulouse-Lautreca, Otta Wagnera i mnoge druge.

Gustav Klimt

Gustav Klimt je jedan od najpoznatijih umjetnika bečke secesije, a njegovo najpoznatije umjetničko djelo je slika *Poljubac*. Slikana je tehnikom ulje na platnu te prikazuje par u zagrljaju. Karakterizirana je zlatnim listićima i složenim uzorcima. Istim stilom je stvorio sliku *Portret Adele Bloch-Bauer I*. Oba djela su iz njegove “zlatne” faze u kojoj koristi intenzivni dekorativni lirizam i formalnu stilizaciju.

Slika 2: Poljubac, Gustav Klimt

Otto Wagner

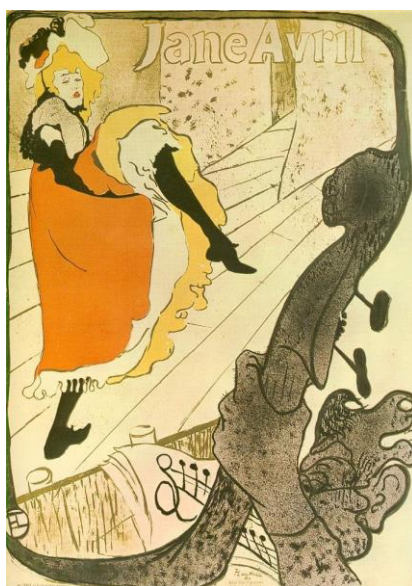
Bečki arhitekt i urbanist Otto Wagner je 1890. godine prihvatio secesiju te postao ključna figura u razvoju bečke secesije. Bio je jedan od prvih arhitekata koji je promovirao ideje moderne arhitekture svojom inovativnošću i filozofskim pristupom dizajnu. Eksperimentirao je s novim materijalima i tehnikama kako bi stvorio funkcionalne i estetski privlačne građevine. Bio je i profesor na Akademiji likovnih umjetnosti u Beču gdje je svoje ideje prenosio na mlade umjetnike, između kojih je bio i hrvatski arhitekt V. Kovačić, te je napisao knjigu *Moderna arhitektura* u kojoj promovira ideje funkcionalizma i modernizma. Jedno od njegovih značajnijih djela je zgrada Poštanske štedionice u Beču. Za izgradnju upotrijebio je tradicionalni materijal, mramor, i željezne vijke prekrivene aluminijem kao ukras fasade s čime spaja funkcionalnost i estetiku arhitekture.

Slika 3: Poštanska štedionica u Beču

Henri de Toulouse-Lautrec

Henri de Toulouse-Lautrec bio je francuski slikar i grafički dizajner. Poznat je po svojim plakatima koji nisu služili samo za komercijalne svrhe nego su postali i ikonična umjetnička djela. Koristio je žarke boje, fluidne linije i stilizirane likove što se uklapa u estetiku secesije, a kako bi plakate proizvodio u što većem broju koristio je tiskarsku tehniku litografiju. Jedan od njegovih poznatijih plakata *Jane Avril* prikazuje slavu parišku plesačicu Jane Avril, koja je bila redoviti izvođač u Moulin Rougeu. Plakat je napravljen tehnikom litografije u pet boja.

Slika 4: Plakat Jane Avril

Zaključak

Secesija, kao umjetnički pokret kraja 19. i početka 20. stoljeća, igrala je ključnu ulogu u oblikovanju moderne umjetnosti. Kroz svoja različita imena i manifestacije u Velikoj Britaniji, Francuskoj, Austriji, Njemačkoj i širom Europe, secesija je nastojala spojiti umjetnost i obrt te uljepšati industrijsku proizvodnju. Njeni pioniri, poput Gustava Klimta, Otta Wagnera i Henrija de Toulouse-Lautreca, svojim su inovativnim pristupima i djelima trajno utjecali na različite umjetničke discipline. Korištenje novih materijala, eksperimentiranje s tehnikama i isticanje prirodnih i organskih oblika doprinijeli su prepoznatljivom estetskom izrazu secesije.

Elektronički izvori

[Što je Bečki secesijski pokret? Vodič za umjetnost i arhitekturu - Geografski lijek \(thegeographicalcure.com\)](#)

[Pregled bečkog secesijskog pokreta | TheArtStory](#)

[Secesija – Wikipedija \(wikipedia.org\)](#)

[Secesija - Portal za škole \(skole.hr\)](#)

[secesija - Hrvatska enciklopedija](#)

[Poljubac \(Klimt\) – Wikipedija \(wikipedia.org\)](#)

[Wagner, Otto - Hrvatska enciklopedija](#)

[Art Nouveau Otta Wagnera \(greelane.com\)](#)

[Toulouse-Lautrec, Henri de - Hrvatska enciklopedija](#)

Slika 1: [Zgrada Bečke secesije od 2018. u novom sjaju - Kultura - CroModa](#)

Slika 2: [Poljubac \(Klimt\) – Wikipedija \(wikipedia.org\)](#)

Slika 3: [Wiener Postsparkasse - Wikipedia, besplatna enciklopedija](#)

Slika 4: [Henri de Toulouse-Lautrec - Wikipedia](#)